

imajo dolge in v beli dan ležijo. Nemarno je že to, da se kakemu posestniku, ki je bil primoran prevzeti velik dolg, to javno očita; še grši je, če naredi to tak, kateri še ni nikdar drugemu pomagal, ampak vedno sam svojo mavho bulal. Vsaki se ne more k prosti hiši priženiti in še zraven kupec denarja snubiti. Vsaki nima tako dolgo vest, da bi kot župan svojemu somišljeniku in slovenskemu bratu za polovico vrednosti posestvo izmamil. Vsak drugi bi se sramoval opraviti sosedno družino ob domačijo. Sramoval bi se vsaki poštenjak, kot župan pripraviti dobro kmetijo tako daleč, da je pripadel njeni bivši lastnik in njegov sin že občini v plačilo. Tako samo gazda zna pri občini gospodariti! Morda se na take limanice vsede več gimperlov? Gazda se jezi nad tem, da so od njega psovani možje ene glažke vinca popili in so veseli po svojem. Vsakemu pač ne nese, da bi se v "teater" pod Ljubelj, k igram in spakam na Kranjsko, v kasino na Trati itd. vozil. Večina občanov ima lastne skrbi in trud, zavoljo tega bojo tudi napadeni boljše spoznali, kje druge obuja gvoje in ne bodo take obresti, posebno pri šoli, napravili, da vse zdihuje. Včasih ko so še bili rajni, nepozabljivi Kosičev oče občinski načelnik, je bilo 10% za občino in 8% za šolo, zdaj plačujejo 85%! Tako gospodari gazda. Vrh tega pa gazda za občane še doseči nič ne more, čeravno sta turkov "Lontog" in kozji "Rahsrot" (Turk in Grafenauer) njegova pristaša. Tak imenitni možje! Častne občane, tiste pa zna gazda fabricirati, to se mu mora pripoznati. Lepi vrsti prejšnjih častnih purgarjev je zdaj pridružil celovskega "Milorda" "Dochlukenšluperja" na Lampihlnu. Tač fajin gospode! Zdjaj samo žane iz Ljubljane, Resniški "Lontog" z rdečim kankelom in dr. Zlindra manjkajo, potem bode krasni venec prvaških glavice spleten... Druge zmerja gazda "pijanec", če so malo veseli; sam ga pa tudi rad srka, ko sedi v krencu kranjskih hujskačev, ki ga znajo dobro farbat in fopati. Pri basnih in povestih glede prihodnjega jugoslovanskega kraljestva vidi se že gazda Dedl na desni kralja Matijaža kot koroški vojvoda in vse se mu globoko priklanja. Zdjaj ga more seveda samo pri Jesiharju piti, pa bo že boljše, takrat ko bosta Brejec in "Milord" servitut pripomagala... Če je gazda res toliko proti pijančevanju, zakaj pa sam v svoji hiši vino prodaja in zakaj je toliko letal, da pridobi tretjo gostilnico v Svetnivasi, če ravno sta še dve preveč? Pretečeni četrtak ga je gazda gvišno tudi pridno štrkal, ko so ga črnuhelnj v Celovec gnali, da se pojasnijo kako se naj slovenskem kmetom pomaga, ali kaj? Posebno z posojilnicami znabiti bodo jim pomagali! Le čakajte še malo, morda so pri "Trabesingerju" vohali, kako da ta reč smrdi! Adijo gazda Zdravko, na svidenje!

Kaplja na Dravi. Piše se nam: Pondeljek, 6. t. m. je umrla v Kožentauri mala pol leta stara hčerka g. županu Ignac Ratz p. d. Mulju. Celotno občinstvo je obžalovalo priljubljene staršice. Ker so starši in seveda rajna hčerka evangelične vere, branil je g. fajmošter Limpl v Kapli pokopanje v redu grobov. V svojem sovraštvu in rimski nestrpljivosti zankazal je, naj se pokojno dete v kotu pokopališča zagrebi, ki je menda za samomorilce in nekrščene otroke. Po mnenju črnosknežev ta kot ni žegan, čeravno so rajni dekan Ambroš tudi tam dobro kropili, kar priče potrdijo. Pokopališče v Kapli pa je občinska last in ker občina ne pozna verskega razločka, moral se je nestrpni fajmošter Limpl podati, kajti c. k. glavarstvo je zankazalo, naj se pokoplje evangelični otrok v vrsti drugih grobov. Zvonenje z našimi zvonomi je sicer Limpl prepovedal, vključ temu so ganile lepe, tolažilne besede evangeličnega župnika vse navzode do srca in vse se je jokalo. Revna dušica nedolžne deklice pa je tudi brez zvonenja našla pot v nebesa, kjer bo pričevala pred Bogom o tem, da jo je rimski duhovnik radi vere na svetu preganjal.

Kotlje pri Prevaljah. Piše se nam: Natančno smo poizvedeli, da je dr. Brejc napravil pisma na župane, kateri se skrivajo pod njegove peruti, da naj pazijo pri ljudskem štetju, da se ne vpišejo Nemci, in vsake nerednosti se naj njemu naznanijo. Tako pismo je dobil tudi župan Razgoršek v Kotljah. Župan Razgoršek pa ni

bil toliko zmožen Brejčeve "špraha", da bi vedel, kaj ta gospodček hoče. Oddal je pismo g. nadučitelju s prošnjo, naj on Brejčeve kvante raztolmači. G. nadučitelj se vsede in začne prebirat in pove svojemu županu vse natančno, kaj tirja slavnj doktor. Župan ni vedel kje noter, kje ven, sram ga je bilo in strah ga je obletal, da gospod nadučitelj ve želje kranjskih hujskačev, in da tudi njega vodi v politiki znani prvak. V Kotljah ni prostora za prvaške dohtarje, — to pismo pa se bo potrebovalo in se zahvaljujemo županu, da je na tak način odkril želje Brejčeve. Župan pa je vendar, da se doktorju ne zameri, odposlal enega človeka od hiše do hiše, kateri je imel ostri nalog, prebivalcem povedati, da vsak se mora dati slovensko vpisati pri ljudskem štetju. To pa nič ni pomagalo! Komisar ljudskega štetja g. nadučitelj tirjal je od župana, da mu da zastopnika občine, kateri ga bo spremljal in pričeval postavno delo. In res, delo ljudskega štetja se je redno dogajalo, vendar želje prvakov je požrla koteljska reka. Zelodec se obrača kranjskim prvakom; ti gospodje morajo imeti najslabšo vest ter si mislijo, da so drugi enaki. "A pisl wort'n", gospod Brejček, mi smo pošteni, in našega dela vlada ne more razbiti, kakor je razbila vlada delo celovških Brejčevih hujskačev. Najbolje bi bila naredila vlada, ko bi nagnala Kranjce črez Karavanke, potem bi nastal takoj pokoj! O ti šmentana "Volkszahlung" ti! Dr. Brejc, na Kotljah Kranjcev ni...

Prvaška gonja zaradi ljudskega štetja se je pojavila tudi v občini Egg. Tam je namreč od 1321 prebivalcev 168 omenilo nemščino kot občevalni jezik. To je seveda orglarja Grafenauerja in njegovega pomagača Hafnerja hudo razjezilo. Naročila sta vsled tega občinskemu zastopu, da naj napravi preiskavo. In res se je to zgodilo. V pisarni v Mellwegu se je pričela ta "preiskava", katere so se udeležili Grafenauer, župan Fellacher, provizor Hafner in še neka druga enakovredna oseba. Seveda si ljudje od te prvaške gospode ne pustijo ničesar zapovedati in so se baje tudi pri glavarstvu pritožili. Kako pridejo tudi do tega, da bi izgubavali čas zaradi trde glave prvaških hujskačev. Tej nesramni hujskarji mora biti enkrat tudi na Koroškem konec!

Lep fajmošter je Rössler v Dellachn. Celotno grob traja njegovo sovraštvo, kar je zadnjič pri pogrebu nekega naprednjaka dokazal. Občina zahteva od oblasti, da tega moža takoj odstrani.

Ukradla je neka ženska v gostilni Jarmach v Celovcu pušico "Südmarke".

Nevarni postopač. V Beljaku so zaradi javnega nasilstva zaprli postopača Alojza Hribar iz Kranjskega.

Požar. Pogorelo je v Feldkirchnu gospodarstvo poslopje de Sorave posesti. Škode je za 6000 K. — V Kerschdorfu je pogorelo poslopje Michentalerja. Niti živine niso mogli rešiti. Škode je za 14000 K.

Zasledujejo zaradi tatvine hlapca Johana Čermekja iz Kočja in njegovo ljubico Ano Ertl.

Zastrupiti se je poskusila v Beljaku zaradi nesrečne ljubezni dekla Marija Steiner. Težko bolana leži v špitalu.

Požar. Pogorela so poslopja Albina Wurzer v Guttgringru. Škoda je velika.

Samomor. V Beljaku se je zmešalo poštnemu slugi Rogi. Skočil je iz okna na cesto in bil v par minutah mrtev.

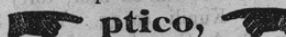
Izgubil je posestnik Medved v Labudu 400 K. Baje je bil okraden.

Vlomili so v Kolbnico v stanovanje g. Dertniga in ukradli raznih stvari za 100 K.

Pazite na deco! 3 letni sinček dekleta Roze Ruman v Fresachu je padel v vrelo vodo. Otrok je dobil take opekline, da je umrl.

Prošnja.

Huda je zima, sneg in mraz vladata! Ne pozabite v teh težkih časih nedolžne živali, ki hudo trpi. Mislite na

ki nima ne hrane, ne toplote. Potresajte ji zrna! Po leti vam stoterkrat povrne!

Nekaj nauk za kmet Lote

(Spisal ekonom Jakob Waupotič-Hardecki).

(8. nadaljevanje).

dec, dne 4

Travnistvo.

Ako hočeš, da ti bo tvoja najpoglavnejša to je živinoreja, napredovala, moraš skrbeti, da dobiš dovolj dobrih travnikov, na katerih se pridejemo oženjene krma za živino. Mokrotne nje izpremeni v travnik in drageh časa Navadno ko se hoče njiva v travnik predelati, se sinova žena. njivo pri sredini orati in se skupaj zorje. To pa ni izdelki za vilno, ker tako ni zemlja na površje, katere se hranim se den po letih z dobrim gnojenjem da izboljšati. Ah sin, poglej! hočemo travnik, na katerem bo zemlja po kmetu Stalni zasluž enakomerno razdeljena, moramo tako le ravnanje priznati in hočeš iz njive narediti travnik, napravi v jesen! ki. izorji čisto navadno kakor poprej, potem pa v sp. poskusite enkrat dobro povlači in potem daj pa ogone primerno. Originalni tikanji razgrniti, tako da se razgogni zadelojo, ki. dobro povlači po dolgem in počez, nalkar če je dostno poravnano in zemlja dovolj zdobljena, lahko dobra travniška semena in detelje. Najbolje dobrih krmilskih rastlin in trav so: Ovsula (Mačji rep (Timotheusgras), Tratinca (Rispengras), (Trespe), Lisičji rep (Wiesenfuchschwanz), (Wiesenschwengel) i. dr. Najboljša gnojila za travo so: kompost, gnojnica, blato iz cest in jarkov in. Nadalje suhe travnike skrbno namakaj in premo drenazirati in osušiti. V svrhu drenaziranja je tudi pomoč od države, ako se tozadevna prošnja. Oslabele z mahoma zaraščene travnike prevlači travniško brano, jih primerno pognoji ter obseja brim travniškim semenom. Sedaj še nekaj o Kakovost kreme odvisna je zelo tudi od košnje. S nikdar ne čakaj, da trava postane zrela in trda, tem krma zgubi več ko pol redilnih snovi in ni dosti boljše od navadne slame. S košnjo pričneš že, ko je trava v polnem cvetu ali kadar je odcvela, potem dobiš dobro krmo; prednost ima v tem, da otavo lahko dvakrat košiš, kar pa t bilo mogoče, če bi pri senu prepoznal s košnjo. Potem glej tudi na stanovitno vreme pri košnji in moraš biti precej dober vremenslovec; v to svrhu ročal bi, da ima vsak umen kmetovalec barometr tlakomer, (vremnik imenovan), kateri, ako se ga ne opazuje, mu še precej dobro označi prihodnje. Najboljši je "Aneroidbarometer" v okrogli obliki, takega imam že čez 10 let, in sem z njim zelo uspešen. Opozoril bi te tudi, da, ko je zemlja me pasje živine po travnikih! Očisti travnike tudi s zelišči, katere živini škodujejo, te so: Podlessek (Herbstzeileose), Kristavce (Stechapfel), volčji (Wolfsmilch) i. dr. Pri zatiranju hudičuna mora pokončati njegov koren, ki ima podoba čebulje, tega ne storiš, se zopet omladi in mu novo perje.

Vinoreja.

Vinoreja je sedaj pod vplivom vinorejskih pratorjev, če precej praktično v naših vinorodnih tega kinča. upeljana; vendar se še tu in tam posebno pri kmeti kinč s dosti pomanjklivosti opazi. Vinogradnik mora v prvi vrsti gledati na to, da pravilo reže. Pri rezi ni zablje, svetla; 3/4. lo praktično, predmetu, potrebuje k. K 5-80. Ch. Ju. Pri naroč. Uč. letno k. anje iz. krasna. se garar. žepni. Potem še nekaj zastrani mošne vage. Opazil sem m. 1 spr. krat, ko je kateri mošt vagal, da je vago brez d. 1 k. ni nož, obrisal vtaknil v škatico in v žep in potem se to s pate. čudi, kako to da mu vaga več dobro ne kaže. Vsih slik. vago toraj po vsakratni rabi dobro obriši, ker čre, 1 kor. 500 k. d. se vaga skoz razjedajoče kisline pokvari in ti tudi, ro, ki je dobro kazati ne more. Najboljše so Klošterne najška h. vage. (Naprej prihodnje).